

zaaknummer 2011 T598

Beslissing 7 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[Naam],
geboren op [Datum],
wonende te [Plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

[Naam],
geboren op [Datum], overleden op [Datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van
Maastricht (F.I.C.).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 april 2012. Op 26 juni 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [Naam].

Op 4 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is niet verschenen. Zijn juridisch adviseur heeft zijn standpunt toegelicht.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [Naam], provinciale overste van de Broeders van Maastricht en broeder [Naam], lid van het provinciaal bestuur van de Congregatie.

2. De klacht

2.1. Klager stelt dat hij seksueel is misbruikt door aangeklaagde in de tijd dat hij verbleef op het pensionaat [Naam] in [Plaats]. Het misbruik heeft anderhalf jaar geduurd.

Aangeklaagde was leerkracht van de vijfde klas op [Naam] en klager kwam in de vijfde klas op [Naam] en heeft deze klas gedoubleerd. Klager is door zijn moeder naar [Naam] gestuurd omdat hij een moeilijk kind was. Moeder stond er, nadat vader het gezin had verlaten, alleen voor met vijf kinderen. Klager was overdonderd door de sfeer in het pensionaat. Hij heeft altijd veel heimwee gehad en wilde naar huis. Klager werd vaak gestraft door broeder [Naam], de groepsleider. Hij moest dan op diens kamer komen en op zijn knieën met zijn handen omhoog wachten tot broeder [Naam] kwam. Deze beval klager om zijn onderlichaam

te ontbloten en om vervolgens bloot op de schoot van broeder [Naam] te komen liggen. Deze gaf hem dan met zijn pantoffel een pak slaag.

Klager had in die tijd veel last van eczeem, astma en dauwworm. Aangeklaagde, zijn leerkracht, was een vriendelijke en zachtaardige man. Klager kon goed met aangeklaagde praten en aangeklaagde wilde klager wel helpen met het insmeren van de eczeemplekken. Elke dinsdagavond na het avondeten ging klager naar de kamer van aangeklaagde. Klager moest zich geheel ontkleden en aangeklaagde smeerde de eczeemplekken dan in met Nivea. Bij het insmeren van de liezen raakte hij telkens met de achterkant van zijn hand de penis van klager aan. In de herinnering van klager deed aangeklaagde dat wel een kwartier tot een half uur lang. Wanneer klager dan een erectie kreeg zei aangeklaagde “oei” alsof het een ongelukje was, maar het gebeurde elke keer weer. Na het insmeren moest klager een tegenprestatie leveren en de rug van aangeklaagde insmeren met Midalgan. Verder is dit niet gegaan. Dit ritueel mocht klager van aangeklaagde aan niemand vertellen. De gebeurtenissen hebben anderhalf jaar plaatsgevonden.

2.2 Klager is niet ter zitting verschenen, omdat klager twee ondernemingen leidt, één in Nederland en één in Frankrijk, aldus zijn juridisch adviseur, en klager momenteel in Frankrijk werkt. Deze heeft voorts gesteld dat klager pas van de uitslag van de procedure op de hoogte wil worden gesteld, maar dat hij gedurende deze procedure niet wil communiceren, noch met zijn raadsman, noch met leden van de Congregatie, noch met leden van de Klachtencommissie. Wat in het verleden is gebeurd heeft klager ernstig aangegrepen en hij is daar nog zeer ontstemd over.

De raadsman van klager benadrukt desgevraagd dat de handelingen door aangeklaagde te definiëren zijn als seksueel misbruik. Er is immers sprake van grensoverschrijdend gedrag wanneer een volwassene –in een afhankelijkheidsrelatie- een kind insmeert op een zodanige manier en zo langdurig dat er een erectie ontstaat en dat dat bij herhaling gebeurt met blijkbaar als doel om een erectie te weeg te brengen, terwijl het kind bovendien niets mag vertellen over genoemde handelingen.

2.3 De raadsman van klager heeft gesteld dat de klacht van klager niet op zichzelf staat. Hem is nog een procedure bekend van een andere klager tegen dezelfde aangeklaagde onder nummer 2011 T403. Deze procedure is stopgezet na een succesvol mediationtraject. Deze klager is gevraagd om het formulier “toestemming steunbewijs” in te vullen.

2.4 Klager neemt het zichzelf achteraf kwalijk dat hij het zolang heeft laten gebeuren dat aangeklaagde hem op die manier aanraakte. Klager had het niet naar zijn zin op het pensioonaat en hij wilde naar huis. Achteraf denkt klager dat de handelingen van aangeklaagde hem misschien een onveilig gevoel gaven, waardoor zijn heimwee nog werd aangewakkerd.

Klager is teleurgesteld in zijn geloof en in de kerk. Hij heeft moeite met gezag en zeker met mensen die misbruik maken van hun gezag.

Ook de moeder van klager voelt zich op haar vijftiende nog ontzettend schuldig dat zij haar zoon naar het pensioonaat heeft gestuurd.

2.5 Klager zoekt met het indienen van zijn klacht erkenning en spijtbetuyiging door de RKK. Klager hoopt dat zijn klacht kan dienen als steunbewijs in andere procedures. Klager adviseert de RKK ten slotte om het celibaat op te heffen om misbruik in de toekomst te voorkomen.

3. Het verweer

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Ter zitting heeft de overste gesteld dat aangeklaagde volgens de jaarboeken niet voor de vijfde klas stond, zoals door klager aangevoerd, maar voor de zesde klas, maar hij heeft hieraan toegevoegd dat het heel wel mogelijk is dat er gewisseld is van klas. De Overste twijfelt dan ook niet aan de identiteit van aangeklaagde.

De Overste geeft aan dat er wel degelijke op de broederschool een beleid was met betrekking tot het omgaan met kinderen en dat er een toezichthoudend orgaan was dat het onderwijs en het functioneren van de docenten op de scholen controleerde en de leiding van de congregatie hierover adviseerde. Op grond van de ter beschikking staande gegevens kan de overste noch bevestigen noch ontkennen dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik jegens klager. Naar de mening van de overste is de leiding van de congregatie zeker niet op de hoogte geweest van de onoorbare gedragingen van aangeklaagde. De overste heeft echter ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt, waarbij de overste niet onvermeld wil laten dat de congregatie nog een klacht van een andere oud-leerling van het pensionaat tegen aangeklaagde heeft bereikt. Op 5 oktober 2012 heeft de overste aanvullend gemeld dat dit een klacht van de heer [Naam] betrof, die in de periode van [Jaar] tot [Jaar] op [Naam]verbleef. Bovendien is bij de congregatie een melding van de heer [Naam], die tussen [Jaar] en [Jaar] aldaar verbleef, bekend, van welke melding niet duidelijk is of deze werkelijk tot een klacht heeft geleid.

Ter zitting heeft broeder [Naam] opgemerkt dat het inderdaad vreemd is dat aangeklaagde gedurende anderhalf jaar bleef doormodderen met het smeren van Nivea op de eczeemplekken in plaats van klager naar de ziekenbroeder te sturen.

3.2 De overste wil de pijn erkennen die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem mogelijk is aangedaan door aangeklaagde. De overste biedt daarvoor zijn oprechte verontschuldiging aan, omdat zoiets in strijd is met alles waar de congregatie voor staat.

De congregatie bewondert de moed van klager om met zijn verhaal naar voren te komen en biedt alle hulp, nader onderzoek dan wel een openhartig gesprek om hiermee bij te kunnen dragen aan de verwerking van hetgeen klager is aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure wordt onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. Kort gezegd moet de verklaring van een klager dus worden gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan seksueel misbruik.

4.4 De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. De Klachtencommissie heeft geen zogeheten toestemming steunbewijs ontvangen in de door de juridisch adviseur van klager aangedragen zaak 2011 T403. De door de overste van de congregatie aangevoerde meldingen omtrent seksueel misbruik door aangeklaagde zijn naar het oordeel van de Klachtencommissie onvoldoende gespecificeerd en kunnen derhalve evenmin als zodanig aanvullend worden beschouwd dat hiermee de verklaring van klager wordt ondersteund. De Klachtencommissie betreurt het daarbij dat klager niet persoonlijk zijn verhaal tegenover de Klachtencommissie heeft willen doen.

4.5 Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat het niet aannemelijk is geworden dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt, zodat geadviseerd zal worden de klacht niet gegrond te verklaren, waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn. Mocht er in de toekomst steunbewijs voorhanden zijn, dan voorziet de Procedure in de mogelijkheid van dit advies herziening te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht (FIC) de klacht ongegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 7 november 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, mr. P.A. Schaafsma en mevrouw W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht (FIC) en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.